

LEKI PRZECIWDEPRESYJNE ZMNIEJSZAJĄ UCZUCIE NIEPOKOJU, ALE ICH DŁUGOTERMINOWY WPŁYW POZOSTAJE NIEJASNY

Nowy przegląd Cochrane potwierdza, że leki przeciwdepresyjne skutecznie zmniejszają objawy zespołu lęku uogólnionego (ang. *generalized anxiety disorder*, GAD) w warunkach badań klinicznych, chociaż dane dotyczące ich długotrwałego stosowania są ograniczone.

GAD dotyka milionów ludzi na całym świecie i charakteryzuje się nadmiernym zamartwianiem się codziennymi sprawami. Leki przeciwdepresyjne, w szczególności selektywne inhibitory wychwyty zwrotnego serotoniny (SSRI) i inhibitory wychwyty zwrotnego serotoniny i noradrenaliny (SNRI), są uznanymi metodami leczenia GAD, zalecanymi przez wiele instytucji krajowych, w tym brytyjski National Institute for Health and Care Excellence (NICE). Jednak wśród niektórych pracowników ochrony zdrowia i pacjentów nadal panują błędne przekonania i nie zdają sobie sprawy, że „leki przeciwdepresyjne” mają szersze zastosowanie poza depresją, podczas gdy termin ten niesie ze sobą piętno dla wielu osób.

W przeglądzie przeanalizowano 37 badań z randomizacją obejmujących ponad 12 000 uczestników, w których porównywano leki przeciwdepresyjne z placebo. Większość z nich przeprowadzono głównie w krajach o wysokim dochodzie, w tym w USA i różnych krajach europejskich, i rekrutowano do nich osoby dorosłe obu płci. W większości badań uczestniczyło nieco więcej kobiet (~60%), co odzwierciedla kliniczną częstość występowania GAD.

Wyniki przeglądu wykazały, że leki przeciwdepresyjne były bardziej skuteczne niż placebo w zmniejszaniu objawów lękowych. Wskaźnik odpowiedzi na leczenie był o 41% większy wśród osób przyjmujących te leki niż u osób otrzymujących placebo. W przeglądzie nie stwierdzono istotnej statystycznie różnicy we wskaźnikach rezygnacji z leczenia między osobami stosującymi leki przeciwdepresyjne i przyjmującymi placebo, co wskazuje, że leki te są ogólnie dobrze tolerowane.

„Badania pokazują, że leki przeciwdepresyjne są wysoce skuteczne w leczeniu GAD, przynajmniej w określonych okolicznościach obserwowanych w badaniach” – mówi starszy autor dr Giuseppe Guaiana, profesor nadzwyczajny psychiatrii w Schulich School of Medicine & Dentistry, Western University i ordynator psychiatrii w St Thomas Elgin General Hospital. „W przypadku osób z GAD i bez innych schorzeń, mamy dobre dane wskazujące,

że stosowanie leków przeciwdepresyjnych prowadzi do klinicznie znaczącej poprawy w okresie od 1 do 3 miesięcy w porównaniu z placebo”.

„Nie mamy wystarczających danych naukowych, aby stwierdzić, jak skuteczne mogą one być u pacjentów z GAD, u których współwystępują inne zaburzenia psychiczne, co jest znacznie częstsze w praktyce klinicznej. Większość pacjentów z GAD, z którymi się spotykam, cierpi również na inne choroby psychiczne, więc w przyszłych badaniach należy ocenić wpływ różnych strategii leczenia na pacjentów z wieloma chorobami”.

W przeglądzie podkreślono również brak danych na temat długoterminowych skutków stosowania leków przeciwdepresyjnych. Większość uwzględnionych badań trwała od 4 do 12 tygodni, bez długoterminowej obserwacji.

„Nie mamy wystarczających informacji na temat potencjalnych długoterminowych korzyści i szkód związanych ze stosowaniem leków przeciwdepresyjnych, mimo że ludzie często przyjmują je przez lata” – mówi główna autorka Katarina Kopcalic, która przeprowadziła przegląd na Western University. „Jest to obszar, który wymaga dalszych analiz w przyszłych badaniach”.

Pomimo tych ograniczeń, przegląd dostarcza jasnego przesłania: leki przeciwdepresyjne są skuteczne w leczeniu GAD, szczególnie u pacjentów, którzy nie reagują dobrze na niefarmakologiczne metody leczenia. Potrzebne są jednak bardziej niezależne, długoterminowe badania, aby zrozumieć ich pełny wpływ, zwłaszcza u pacjentów z wieloma schorzeniami.

--KONIEC--

Uwagi dla redaktorów:

‘Antidepressants versus placebo for generalised anxiety disorder (GAD)’ zostanie opublikowane w *Cochrane Database of Systematic Reviews*. Po zniesieniu embarga będzie on dostępny pod następującym adresem url:

<https://www.cochranelibrary.com/cdsr/doi/10.1002/14651858.CD012942.pub2>

Aby uzyskać dostęp do projektu manuskryptu objętego embargiem, należy skorzystać z poniższego linku. Hasło dostępu to Embargo30Jan2025

Więcej informacji, prosimy o kontakt:

Mia Parkinson, Communications Assistant, Cochrane

mparkinson@cochrane.org or pressoffice@cochrane.org

Harry Dayantis, Head of Communications, Cochrane

hdayantis@cochrane.org, + 44(0) 7870 600169